

Rímsky incident s jezuitom Jánom Babjakom – konflikt o Vatikánske rádio

Doplnená verzia 1.1 zo 7. júla 2015

(úryvok z pripravovanej knihy o. J. V. Timkoviča, OSBM – *Spomienky emigranta*)

V akademickom roku **1992-1993** Timkovič študoval v treťom ročníku teológie na dominikánskej univerzite *Angelicum* v Ríme. Mal tam už ukončené dvojročné štúdium filozofie s titulom bakalára a teológia sa tam tiež končila po trojročnom štúdiu titulom bakalára.

Nebola to nijaká sranda, pretože to boli práve tí dominikáni, ktorí v stredoveku viedli inkvizíciu (upaľovanie heretikov a čarodejníc). Obliekali sa podobne ako v stredoveku: biely habit siahajúci od hlavy až po zem s bielou kapucňou a čierna mantia (plášť) navrch. Rozumie sa teda, že ich vysoká škola vynikala ako najpravovernejšia najkonzervatívnejšia (a zároveň druhá najdrahšia – za štúdiá sa totiž v plnosti platilo) univerzita v Ríme. Pre neobyčajný nával tradicionalisticky zameraných študentov z USA a Kanady sa tam teológia vyučovala v dvoch sekciách: talianskej a anglickej. Timkovič študoval v talianskej – teda po taliansky. V tom čase talianska sekcia teológie bola ťažšia a kvalitnejšia než anglická – na čo jasne poukazovala skutočnosť, že veľa študentov taliansku sekciu nedokončilo a tak neobdržalo ani titul bakalára. Vyhoreli najmä na predmetoch ako: gréčtina, dogmatika o Presvätej Trojici a najmä na *Evanjeliách od sv. Jána*...

Prednášala sa tam samozrejme len latinská-rímskokatolícka teológia a liturgia a na univerzite ich neučili nič východné-byzantské-gréckokatolícke, okrem cirkevného práva. To vyučoval externe, naslovo vzatý odborník a rodený Grék **Dimitri Salachas** (1939) – neskôr sídelný gréckokatolícky episkop v Grécku. Bol stelesnením seriózneho šarmu vedy, logickej strohosti cirkevného práva a prirodzenej lásky ku svojmu gréckokatolíckemu byzantskému obradu. Jeho nadšením nakazený Timkovič si preto už počas svojho bakalárskeho teologického štúdia zobral, a to “len-tak”, nepovinne a navyše, jeden z kurzov na Východnom inštitúte (*Pontificio Istituto Orientale* – v skratke **PIO**) Gregoriánskej univerzity – i keď ho, ako taký, na získanie titulu bakalára z teológie vôbec nepotreboval. Predmet (kurz), ktorý si vybral na *PIO* mal názov «Anno liturgico orientale» (*Orientálny liturgický rok*) a prednášal ho jezuita **Robert Taft**. *Pontificio Istituto Orientale* bola totiž jezuitská odbočka v tom čase najdrahšej a najprísnejšej univerzity v Ríme - *Gregorianum*.

Sekretár na *Pontificio Istituto Orientale* – jezuita o. **Jakov Kulič**, ktorý pochádzal z Juhoslávie a bol Rusínom (Ruthénom-Ruténom) tak isto ako Timkovič (patril k potomkom Rusínov, ktorí sa v 18. st. za vlády Márie Terézie presťahovali z povodia-okolia Hornádu «z Hornice» do juhoslávskej Báčky-Vojvodiny), sa snažil získať nových perspektívnych študentov na svoju univerzitu. Vtedy na Východe vládol socializmus či postsocializmus a študentov zaujímajúcich sa o Východ bolo málo – teda *PIO* malo málo študentov a preto i malý finančný príjem. Aj preto, keď vycítil, že s peniazmi bude mať Timkovič problém, lebo pochádza z chudobného Československa (na Západe sa všetky štúdiá, a to aj teologické, platia) a baziliáni nemajú financií nazvyš – odpustil mu “školné” a dovolil mu tento jeden kurz brať zdarma – s tým, že o pár mesiacov nato možno bude pokračovať v štúdiu licenciátu na *Pontificio Istituto Orientale* – a bude už svoje štúdiá (školné) plne hradiť.

Tak sa Timkovič znenazdajky, Božím riadením, ocitol na *Pontificio Istituto Orientale*, ktoré sa nachádzalo len čoby, a to doslovne, kameňom dohodil pri legendárnej pápežskej bazilike *Santa Maria Maggiore* (kde pápež rímsky v 9. storočí schválil sv. Cyrilovi a Metodovi preklady Sv. Písma i byzantských liturgických textov do cyrilikou písanej staroslovančiny), neďaleko od hlavnej rímskej železničnej stanice *Stazione Termini*. Raz týždenne tam v dobrej a sviatočnej nálade a s veľkým zanietením navštevoval svoj kurz-predmet z východnej liturgiky. Úprimne sa tešil, že sa dozvie aspoň niečo z gréckokatolíckej teológie... Ved' na *Angelicu* mal všetko latinské a rímskokatolícke... Pri tejto príležitosti v priestoroch inštitútu *PIO* vídaval kňaza-jezuitu **Jána Babjaka** (1953), ktorý v tom čase tam dokončoval licenciátne štúdiá (v rokoch 1991-1993). Timkovič vtedy ešte nebol kňazom. Vysvätený bol totiž až v auguste 1993.

Pre vykreslenie priepastnej nerovnosti postavenia Timkovičovej osoby s osobou kňaza-jezuitu Babjaka treba uviesť ešte dva fakty:

- Timkovič mal vtedy ešte len 28 rokov a Babjak mal už 39 rokov – bol teda od neho o jedenásť rokov starší;
- Timkovič bol ešte len «usmrkaným» bohoslovcom viac-menej rok pred svojou vysviackou a Babjak bol už «ostrieľaným veteránom» – 14 rokov starým kňazom, ktorý už niečo vo svojom živote dokázal (vysvätený bol za tvrdej totality v r. 1978 a dlhé roky oficiálne pôsobil ako kňaz v Prešove, ba dokonca i v hlavnom meste Slovenska – v Bratislave);
- Timkovič vážil 85 kilogramov, Babjak okolo 110 kilogramov.

A vtedy to začalo... Timkovič ani netušil, ako osudné mu tieto chvíle v budúcnosti budú... Práve v tomto školskom roku (1992-1993) sa o **Ján Babjak, SJ**, pri Timkovičovi cez prestávku medzi prednáškami viackrát na chodbe pred kanceláriou sekretariátu *Pontificio Istituto Orientale* pristavil a veľmi priateľsky sa s ním zviätaval, oslovujúc ho, že je jeho «bratček».

Timkovič si veľmi živo zapamätal na dva, ako sa neskôr ukázalo, veľmi dôležité a pre jeho ďalší život osudné stretnutia s Babjakom:

1.) Raz, keď sa spolu priateľsky rozprávali, Timkovič pochválil Babjaka, že v slovenskom gréckokatolíckom časopise *Slovo* čítal jeho článok, ktorý napísal, keď bol ešte ako misionár v Karagande v Kazachstane. Babjakov reportážny článok sa volal: «Duchovný život v diecéze Karaganda» a bol publikovaný v gréckokatolíckom časopise *Slovo*, Trnava, 24 (1992) str. 11. Spontánne sa ho Timkovič opýtal, aké Služby Božie v Karagande slúžil, či rímskokatolícke alebo gréckokatolícke. Babjak mu odpovedal, že rímskokatolícke omše, lebo gréckokatolíkov je tam veľmi málo... Vtedy z Timkoviča prekvapene vyhrklo:

— *Ta ty sa nehanbiš? Gréckokatolíckych kňazov je na svete málo, a ty gréckokatolík, si išiel ako rímskokatolícky misionár do bývalého Sovietskeho zväzu?*

Vtedy sa on na Timkoviča začudovane pozrel, lebo také niečo počul zrejme po prvýkrát v živote. A oponoval mu:

— *Prečo by som sa mal hanbiť, ved' to je jedno, v akom obrade slúžim.*

Timkovič sa nedal a pokračoval:

— *Tak to je podľa teba jedno, že našim gréckokatolíkom nemá kto odslúžiť gréckokatolícku liturgiu, lebo kňazov je málo a ty v tom istom čase slúžiš rímskokatolíkom? Tak to aký si gréckokatolík? Ja by som sa na tvojom mieste hanbil zato, že by som niekedy bol latinským misionárom v pravoslávnom Sovietskom zväze... A radšej by som o tom nikomu nikdy nehovoril ...*

Vtedy **Ján Babjak** s Timkovičom nesúhlasil a bol na ňom dokonca očividne pohoršený, že čo Timkovič má proti rímskokatolíkom. Ale bolo na ňom vidno, že nad jeho slovami rozmýšľa.

Faktom je, že **Ján Babjak** vo svojich oficiálne publikovaných životopisoch neskôr vždy utajoval skutočnosť, že bol minimálne pol roka rímskokatolíckym misionárom medzi východnými veriacimi v Kazachstane na začiatku 90-tych rokov 20. storočia.¹ Teda niečo z rád Timkoviča si predsa len k srdcu zobral...

2.) Pri druhom stretnutí, ktoré Timkovičovi utkveto neobyčajne hlboko v pamäti ho o. **Ján Babjak, SJ**, oslovil veľmi milo, ako keby sa aspoň sto rokov nevideli a ako keby sa dôverne poznali prinajmenšom ďalších sto rokov, inými slovami povedané, ako keby spolu *husi pásli na dedinskej lúke*. Stalo sa to opäť na chodbe *Pontificio Istituto Orientale* (v Ríme) v prestávke medzi prednáškami. Vtedy spustil hlasito:

— *Ahoóój bratčeeék, ako sa máš?* – kričal zďaleka s naširoko otvorenými očami iskriacimi nadšením.

— *Dobre*, – odpovedal mu Timkovič celý zháčený, lebo normálne si ho Babjak nevnímal a ignoroval ho. Mal na to viacero dôvodov, ale najväčnejší bol ten, že on bol kňazom a Timkovič bol nič.

— *Počúvaj bratček*, – švitoril ďalej svojim neprirodzene sladkým hlasom Babjak – *ty veľa dopisuješ do Slova a iných časopisov. Máš fakt kvalitné duchovné články... Páčia sa mi, sú skutočne na vysokej úrovni...*

Začudovane a veľmi prekvapene naň Timkovič vyvalil oči, lebo takú nezvyklú chválu by od neho nikdy nečakal. Babjak totiž už vtedy všeobecne pôsobil dojmom ako povýšenecký a pyšný človek... Chodil ako zo škatuľky oblečený švihák, vysoký, asi 110 kilogramový dobre živený chlapík. Na hlave až neprirodzene perfektne ulízané, už jemnučko prešedivelé vlasy, bezchybne ušité sivé, či čierne sako i nohavice z kvalitnej látky, ideálne vyžehlená čierna kňazská košeľa (tzv. klerdži) a naokolo jeho osoby sa zôkol-vôkol šíriaca intenzívna vôňa akéhosi, zrejme značkového mužského parfému... Ruka po podaní si s ním intenzívne voňala ešte veľmi dlho, a nedala sa dokonca ani umyť bez toho, aby naďalej nevydávala bezchybnú parfémovú zženštilosť pripomínajúcu vôňu jej pôvodcu... Podľa Timkoviča totiž parfém je pochopiteľný len u žien, nie u mužov. U mužov je prejavom ich zženštilosti.

Keďže Timkovič bol v Ríme už oveľa dlhšie ako Babjak (v Ríme žil už od roku 1987 a Babjak do Ríma prišiel len v roku 1991, a teda Timkovič bol, ako rozhladený Ríman aj čo do znalosti taliančiny, ktorou sa tam muselo komunikovať na každom kroku, v tejto veci od neho oveľa skúsenejší), už predtým si s ním «potykal», a keď mu vtedy protirečil, že mu nemôže tykať, ved' predsa on je oveľa starší a kňaz, tak ho srdcervúco ubezpečoval, že sú bratčekovia – tak nakoniec s tým Timkovič, i keď s váhaním, súhlasil. Ale ináč Timkoviča ignoroval...

— *Bratček, vieš, že mi jezuiti prideliť, že mám raz do týždňa pripravovať pre gréckokatolíkov na Slovensku duchovné slovo v Radio Vaticana?... No a už to robím dosť dlho..., a jednoducho som už tematicky vyčerpaný... A ty píšeš a publikuješ kopu článkov do Slova a do iných časopisov... Počúvaj, mohol by si mi písať príspevky do Radio Vaticana?*

Vtedy Timkovič pochopil, čo od neho chce a bolo mu zrazu jasné, prečo ho tak vychvaľoval až do neba. O *Radio Vaticana* a systéme spolupráce s ním bol veľmi dobre informovaný, a to už v rokoch 1987-1988, keď žil v *Pontificio Seminario Nepomuceno* (Pápežskom rímskokatolíckom českom seminári *Nepomucenum*) na Via

¹ Porov. napr. oficiálny životopis arcibiskupa Jána Babjaka, SJ, uverejnený v knihe: *Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska*, Bratislava, 2000, stl. 31-32. Rímskokatolícku misijnú činnosť Jána Babjaka, zatajuje aj *Schematismus Prešovskej gréckokatolíckej metropolie 2008*, Prešov, 2008, str. 386.

Concordia v Ríme. Mal tam slovenských i českých priateľov-bohoslovcov, ktorí boli tiež všetci emigranti z ČSSR ako on. Nemali tam žiadne finančné príjmy okrem mesačného vreckového-štipendia, ktoré dostávali od vicerektora Mons. **Františka Škodu** (1926) v sume 40 tisíc lír. Za to si museli kupovať všetko: osobné veci, od mydla, žiletky na holenie, cez zubnú kefku, pastu, zošity a perá do školy, knihy, lístky na autobus... fotokópie rozličných textov potrebné do školy... Len pre ilustráciu: jedna jednostranná fotokópia A4 formátu stála 50 lír, jednorázový lístok na autobus 700 lír, poltopánky v bazáre 60 tisíc lír... Bola to, pre pochopenie čitateľa, asi taká suma, že Timkovič si raz, jediný raz v živote na Západe, vyhladovený, túžiac po niečom sladkom, za ňu kúpil v najlacnejšom veľkoobchode-samoobsluže jednu veľkú orieškovú čokoládu (už dlho čokoládu nejedol), jeden obyčajný pollitrový ovocný jogurt a jednu najlacnejšiu šľahačku v spreji – a bolo po peniazoch. Jednoducho peňazí bolo žalostne málo.

Niektorí bohoslovci si privyrábali tak, že išli čítať texty po česky či slovensky do *Radio Vaticana*. Vtedy bol tvrdý socializmus – a v *Radio Vaticana* si to cenili, lebo mali v rádiu aspoň rozlične pestré hlasy. Za päť minút čítania textov bohoslovci dostávali z *Radio Vaticana* 10 až 15 tisíc lír. Prváci-bohoslovci, a Timkovič medzi nimi, však na to nemohli ani pomyslieť – takto si privyrobit', lebo tie funkcie už boli rozchytané staršími "mafianskymi" kolegami – ktorí boli inou váhovou kategóriou ako prváci...

Tak Timkovič jednoducho vedel, že v *Radio Vaticana* sa platí, a dobre platí dokonca už len za prečítanie textov do éteru, nie to ešte, keď tam niekto napíše zgruntu nový príspevok... Preto **o. Jánovi Babjakovi** s vážnou tvárou povedal:

— *Počúvaj, viem, že v Radio Vaticana sa platí už za to, že niekto tam niečo prečíta, a osobitne sa platí aj autorom článkov – tzv. autorské. Ja som chudák bohoslovec-bazilián (u baziliánov Timkovič totiž už nemal ani vyššie spomenuté štipendium-vreckové). Mám nulový príjem a peniaze potrebujem na nakupovanie kníh potrebných do školy a podobne. Ja ti príspevok napíšem, ale pôjdem ho do Radio Vaticana aj prečítať a zinkasujem peniaze. Alebo ho môžeš prečítať ty, ale mi dáš honorár-peniaze, ktorý z Radio Vaticana za článok-príspevok obdržíš.*

A zrazu bolo po kamarátstve. **O. Ján Babjak, SJ**, počernel v tvári. Nedokázal sa už nijak ovládať a ani usmievať. Líčne svaly mu ztuhli a boli akoby vytesané z chladnej švédskej žuly. Premáhajúc akoby posmrtnú ztuhlosť líčneho svalstva, pomaly, ale pritom veľmi jasne, podráždene zachrčal temným hlasom akoby spoza záhrobia:

— *Tak to teda nie!... Ty mi príspevok napíšeš... a ja ho prečítam v Radio Vaticana.*

— *Tak ty si myslíš, že som taký hlúpy, že ja ti napíšem článok a ty ho prečítaš, uvedieš pod ním svoje meno a zhrabneš zaň dokonca aj peniaze? Tak ja chudák študent budem robiť na teba farára? Veď ty máš intencie a všelijaké iné príjmy a ja nič... – opo-
noval mu Timkovič živo a veselo, ešte nič zlého netušiac.*

— *Tak budeš pre mňa písať, alebo nie?, – pokračoval výhražne Babjak.*

— *Nie, – odpovedal mu Timkovič rozhodne. A vtedy mu odvrkol niečo, čo Timkoviča veľmi prekvapilo a zároveň zhrozilo:*

— *Jaáá si to zapamätám, bratček. Zapamätáám...!, – a ďalej pokračoval priduseným hlasom ako hlavný hrdina-pomstiteľ z Dumasovho *Gróf Monte Cristo*, – ja si to zapamätám a raz ti to spočítam. Veď uvidíš, budeš ľutovať...*

Potom sa **o. Ján Babjak, SJ** zvrtol na podpätku ani generál SS jednotiek v nacistickej armáde s jagajúcou sa bielou ľudskou lebkou s prekríženými hnátmi na čiernej šiltovke a odišiel od Timkoviča preč. A... spočítaval mu to celý život...

Timkovič sa pozeral vtedy za ním dlho, ako sa vzdal'oval na chodbe kráčajúc do svojej posluchárne a rozmýšľal, či to Babjak myslel vážne a ako je to vlastne možné. V akého Boha verí? Ved' je kňaz, dokonca rehoľník-jezuita, či on nevie, že pomsta je ťažkým hriechom? A keď už aj je pomstychtivý, nehanbí sa to povedať nahlas? A chce sa dokonca pomstiť bez príčiny, len zato, že sa niekto nenechal zničiť, zabiť, využiť?! Ved' Hospod' Boh Isus Christos nás naučil v *Otče naši* sa modliť: «*odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame našim vinníkom*» – a keď my nedokážeme odpustiť, ani Hospod' Boh nám neodpustí naše viny. Ako to mohol jezuita **Ján Babjak** povedať nahlas? Ved' už len vysloviť niečo podobné je hanba. Či on nevie morálnu teológiu? Čo za jezuitský noviciát mal? Či nevie, že kedysi román *Gróf Monte Cristo* od Dumasa bol na indexe zakázaných kníh len preto, že v ňom je glorifikovaná pomsta a *zlopamjatnosť*?

Odvtedy Timkoviča už **o. Ján Babjak** neoslovoval ako bratček a správal sa ku nemu rezervovane a odmerane. A ak aj niekedy slovo «bratček» povedal, tak pery sa mu pri tom skrivovali v neprirodzenom kŕči a to slovo bolo chladné a odmerané ani zatuchnelý vzduch v nejakej stredovekej kamennej hrobke a postoj jeho tela pritom pripomínal, že tento človek je vlastne nadčlovekom patriacim do inej indickej kasty nejakých nadradených nadľudí...

Čas utekal a po desiatich rokoch v decembri 2002 bol **Ján Babjak** čakane-nečakane vymenovaný pápežom **Jánom Pavlom II.** za prešovského sídelného episkopa. Bolo to prekvapením i napriek tomu, že jezuiti to na verejnosti otvorene naznačovali už od roku 1997 a aj sám Ján Babjak verejne po roku 1997 často o sebe, akoby žartom, so samozrejmou prehlasoval, že bude prešovským biskupom.

Mesiac, či dva po svojom vymenovaní na episkopa (v januári či februári 2003) sa ako sotva novopečený hierarch v nestráženej chvíli pred jedným zo svojich gréckokatolíckych bohoslovcov, keď sa bavili o oo. Timkovičovcoch vyjadril:

— *Potreboval by som dvoch-troch kňazov suspendovať. Len neviem ako nato.*

A potom celý zamyslený poslal bohoslovca preč.

Smutné na celej vyššie spomínanej záležitosti je i to, že vysielanie v *Radio Vaticana* pre gréckokatolíkov (kde vystupoval **Ján Babjak**) v roku 1987 vybavil práve Timkovič. Vtedy bol ešte bohoslovcem v prvom ročníku filozofie (pod slovenským gréckokatolíckym episkopom Michalom Rusnákom, CSsR (1921-2003) z Kanady). Mali stretnutie na *Slovenskom ústave sv. Cyrila a Metoda* v Ríme – bolo ich tam asi 50 kňazov a bohoslovcov – všetko slovenskí emigranti a jednali o tom, čo urobiť pre Slovensko a jeho veriacich za socialistickým ostnatým drôtom. Stretnutie viedol rímskokatolícky slovenský biskup pre emigrantov **Dominik Hrušovský** (1926). Za gréckokatolíkov tam boli len traja: **Vladimír Timkovič** (1964), **Igor Zdravecký** z Kanady a **o. Cyril Vasil'** (1965) zo Slovenska. Babjak vtedy ešte nebol v Ríme – lebo bol socializmus. Vtedy Timkovič (i keď bol ešte len prvák na filozofii) verejne vystúpil, že je hanbou, že gréckokatolíci nemajú vo Vatikánskom rádiu nijaký program.

Následne biskup **Dominik Hrušovský** verejne pred všetkými prítomnými uznal, že má pravdu, ale problémom je, že kto z gréckokatolíkov bude tento program pripravovať, lebo slovenský jezuita Michal Lacko (1920-1982) je mŕtvy. Vzápätí Timkovič verejne navrhol:

— *Ved' tu s nami sedí mladý perspektívny gréckokatolícky kňaz Cyril Vasil' – ved' on ten program môže robiť...*

Cyril Vasil' bol vtedy čerstvým emigrantom. Emigroval do Talianska až dva mesiace po Timkovičovi v polovici septembra 1987.

Cyril Vasil' prišiel do Ríma až 13. septembra 1987.² Ak by Timkovič už v polovici júla 1987 do Ríma neemigroval, do Ríma by sa ani Cyril Vasil' nikdy nedostal. Keď sa totiž o Timkovičom

² Porov. M. Pešeková, «Poznať svoju cirkev, svoj obrad», *Slovo*, Trnava, 8 (1990) str. 8-9.

odchode-emigrovani dozvedel prešovský ordinár o. Ján Hirka, dostal strach, že Timkovič sa stane jediným reprezentantom gréckokatolíkov v Ríme (Timkovičov otec bol gréckokatolíckym kňazom – rovesníkom-spolužiakom Hirku a často mu vytýkal slovakizáciu rusínskych-ruthénskych gréckokatolíkov³). Preto tam ordinár Ján Hirka cez Juhosláviu urýchlene poslal svojho, už hotového kňaza Cyrila Vasil'a (tri mesiace po jeho vysviacke).

Vtedy sa biskup **Dominik Hrušovský** obrátil na o. **Cyrila Vasil'a** a verejne sa ho opýtal (vtedy ešte jezuitom nebol – k jezuitom vstúpil až v roku 1990), či je ochotný prijať túto funkciu a robiť programy pre gréckokatolíkov do *Radio Vaticana*. A on lapajúc dych ani čerstvo vylovená ryba, ledva sa spamätajúc, celý prekvapený od nečakanej šance od "nepriateľa" Timkoviča, ponuku spolupracovať s rádiom prijal s podmienkou (chcel Timkovičovi vrátiť kompliment, príjemnú pingpongovú loptičku), že mu Timkovič a aj **Igor Zdravecký** (prváci – bohoslovci!) budú pomáhať.

Biskup **Dominik Hrušovský** i o. **Cyril Vasil'** boli náhlým a nečakaným vysoko konštruktívnym príspevkom Timkoviča do diskusie veľmi prekvapení. Biskup, ktorý bol dobrý a úprimne v Boha veriaci človek, ale popravde rečeno nikdy veľmi neprial gréckokatolíkom, bol zaskočený. Všetko sa však zomlelo tak rýchlo, že ho vtedy ani nenapadlo, že Timkovič ho v podstate verejne dostal... A o. Cyril Vasil' bol vtedy naozaj milo prekvapený. Uznával to Timkovičovi aj dlho potom.

Verejne mu jeho zásluhu menovite priznal aj o šesť rokov nato dokonca i na stránkach gréckokatolíckeho časopisu *Slovo* v článku: «Vatikánsky rozhlas a gréckokatolíci»⁴, kde napísal doslovne toto: «Zmena nastáva v roku **1987**, keď v krátkom období do Ríma prišli viacerí gréckokatolícki študenti teológie a to kňazi (v skutočnosti to bol len jeden kňaz: o. **Cyril Vasil'**) a aj bohoslovci (**Vladimír Timkovič**, následne po ňom **Igor Zdravecký**, **Damián Eubomír Kiča**, **OSBM** – a to bolo všetko). V slovenských kňazsko-študentských kruhoch sa pri viacerých spoločných stretnutiach už vtedy začalo otvorejšie hovoriť o potrebe obnovenia tohto vysielania (hovorilo sa len raz – a to na hore spomínanom oficiálnom stretnutí v Slovenskom ústave sv. Cyrila a Metoda na jeseň roku 1987, kde bol prítomný Vladimír Timkovič, ďalej Igor Zdravecký a o. Cyril Vasil'). Pri stretnutiach študentov v Slovenskom ústave sv. Cyrila a Metoda a pri iných stretnutiach, keď sa diskutovalo o rozličných aktivitách, ktorými by mladí študenti teológie (vtedy ešte biľagovaní ako emigranti a zradcovia) mohli pomáhať cirkvi na Slovensku, okrem iného predniesol požiadavku obnovenia vysielania pre gréckokatolíkov **Vladimír Timkovič**, teraz už o. **Jozafát z rádu baziliánov**».

Ordinár o. **Ján Hirka**, keď o. Cyrila Vasil'a posielal do Ríma, posielal ho s tým, aby blokoval Timkoviča, ktorého vykreslil ako veľkého nepriateľa slovakizácie, proti ktorému má intrigami bojovať – a teraz Timkovič mu verejne a nezištne dal neslýchanú šancu, o ktorej sa mu ani nesnívalo, uplatniť sa priamo vo Vatikáne. Timkovič vtedy nesledoval cirkevnú politiku, ale chcel spravodlivosť a dobro pre gréckokatolíkov na Slovensku. Myslel to úprimne – veď vtedy bol v ČSSR tvrdý socializmus.

Na onom verejnom zhromaždení vtedy, niekedy na jeseň roku 1987 sa teda dohodli, že gréckokatolíci budú mať v *Radio Vaticana* jeden program **týždenne**, ktorý bude viesť o. **Cyril Vasil'**. Keďže pracovníci slovenskej sekcie *Radio Vaticana* boli prítomní na vyššie spomínanom stretnutí a vidiac postoj a kladnú reakciu biskupa ihneď, i keď začudovane (bolo to na nich vidieť), so všetkým súhlasili, bolo všetko spečatené verejným prísľubom biskupa i kompetentných osôb.

Faktom je, že to bola pre o. **Cyrila Vasil'a** veľká a nečakaná šanca zviditeľniť sa vo Vatikáne, šanca, ku skvelému kariérenmu postupu, ktorú mocne uchopil a už nikdy viac nepustil z rúk. Vo Vatikánskom rádiu spoznal aj jezuitov, ku ktorým neskôr vstúpil do rehole. Na Slovensku, ako spomínajú svedkovia-súčasníci, bol medzi

³ Porov. G.A. Timkovič, *Timkovič Andrej (1919-1987) – príbeh zvyčajného ženatého farára*, Prešov, 2007, str. 313-317.

⁴ C. Vasil', «Vatikánsky rozhlas a gréckokatolíci», *Slovo*, Trnava, 24 (1993) str. 6-7.

gréckokatolíkmí napríklad v Košiciach vtedy veľký rozruch, keď sa dozvedeli, že o. Cyril Vasiľ bude vo Vatikánskom rozhlase hovoriť.

Rímskokatolíci, ako sa v podstate dalo čakať, toho gréckokatolíkom nakoniec v *Radio Vaticana* veľa nedali: verejne dohodnutý termín «raz na týždeň» sa zakrátko zcvrkol na jeden gréckokatolícky program na mesiac. A aj ten niekedy «odpadol». Tento program zabezpečoval **o. Cyril Vasiľ** (terajší titulárny arcibiskup a sekretár prefekta Kongregácie pre Východné Cirkvi – *Congregazione per le Chiese Orientali* vo Vatikáne) a na Slovensku počúvajúci gréckokatolíci ho mali veľmi radi, a keďže bol len raz na mesiac, veľmi sa naň úprimne tešili. Keď bol v Ríme jezuita **o. Ján Babjak** (1991-1993), tak tento program robil on (o. Cyril Vasiľ bol vtedy na jezuitskom noviciáte v talianskom Janove).

Teda záverom, ak by Timkovič nebol v roku 1987 «otvoril hubu» na stretnutí na *Slovenskom ústave sv. Cyrila a Metoda* v Ríme, keď gréckokatolíck **o. Cyril Vasiľ** mlčal (bál sa, že čo si o ňom rímskokatolíci pomyslia) a **Igor Zdravecký**, ktorý už ako dvojročný emigroval do Kanady, ničomu z pomerov na Slovensku ešte nerozumel a dokonca ešte ani plynule po slovensky nehovoril, preto sa do diskusie nezapájal – gréckokatolíci by v slovenskej sekcii *Radio Vaticana* nemali nijaký program. A v podstate, by tam nerobil nijaké príspevky nielen o. Cyril Vasiľ, ale ani o. Ján Babjak v rokoch 1991-1993. Ak by tam nerobil program pre gréckokatolíkov ani Babjak, tak by následne nebol žiadal od Timkoviča, aby mu zadarmo pod jeho menom písal príspevky. Ak by ho nebol žiadal, nemal by mu čo odmietnuť. Ak by mu neodmietol, nepohneval by sa na neho «až na smrť». A ak by sa na Timkoviča Babjak nepohneval, nebol by ho prenasledoval celý život – lebo by Timkovič nemal s ním nič do činenia...

Ten istý **o. Ján Babjak**, ktorý na začiatku 90-tych rokov 20. st. tak obdivoval, uznával a vychvaľoval publikačnú činnosť **Jozafáta Vladimíra Timkoviča, OSBM**, o menej ako 15 rokov nato (**13. februára 2006**, čj. 440/2006) už ako prešovský sídelný gréckokatolícky episkop písomne zakázal všetkým gréckokatolíckym periodikám na Slovensku publikovať akékoľvek Timkovičove články, a to nielen pod jeho vlastným menom, ale i pod pseudonymami, pod hrozbou odobratia cirkevného schválenia pre dané periodiká (pod hrozbou ich okamžitého zrušenia) s odôvodnením, že píše, spolu so svojím bratom (o. Gorazdom), citácia: «*rôzne dohady, výmysly, či až nezmysly*». V danom liste adresovanom redakcii *Artosu* a *Gréckokatolíckeho rusínskeho kalendára* prešovský episkop Ján Babjak, SJ, týmto verejne krivo svedčil a očiernil oboch Timkovičovcov (ťažký hriech proti 8. Božiemu prikázaniu).

Následne, ako by to nestačilo, **23. marca 2006** bez uvedenia akéhokoľvek dôvodu episkop Ján Babjak, SJ, dokonca vydal tzv. *Trestný zákon* proti všetkým baziliánom vo svojej Prešovskej eparchii a zakázal oo. Timkovičovcom, OSBM, verejne slúžiť Božie Liturgie (Boží kult) v baziliánskych monastýroch na teritóriu celej svojej eparchie (čj. 967/2006).

Dychtiac po stále väčšej a väčšej pomste zloпамátlivý (злoпамátlивый) episkop Ján Babjak dal **začiatkom augusta 2006** čítať po všetkých cerkvách svojej eparchie na záver nedeľných bohoslužieb ďalšie krivé svedectvo (ťažký hriech proti 8. Božiemu prikázaniu), že oo. Timkovičovci «*žili a žijú pohoršlivý kresťanský život*», a preto sa ich majú všetci veriaci strániť.⁵ Aký «*pohoršlivý kresťanský život*? To episkop Ján Babjak vychytrale neuviedol a nechal pritom všetko na bujnú fantáziu zbožných poslucháčov prítomných na nedeľných bohoslužbách po celej svojej eparchii... Ďalší list podobného diabolského obsahu dal opäť čítať aj v nedeľu **7. septembra 2008** po všetkých gréckokatolíckych cerkvách Prešova...⁶ Bolo by zaujímavé byť na osobnom súde arcibiskupa Jána Babjaka, keď tento bude musieť odpovedať Isusovi Christovi – aký pohoršlivý kresťanský život oo. Timkovičovci vlastne žili...

Arcibiskup **Ján Babjak** (za arcibiskupa bol vymenovaný v r. 2008) vo svojom *Schematizme* z roku 2008 na str. 431⁷ ďalej publikoval krivé svedectvo, že vraj baziliáni **o. ICLic. Jozafát Vladimír Timkovič** a **o. ThLic. Ing. Gorazd Andrej Timkovič** boli v roku 2006 nielen vylúčení z rehole

⁵ Obežný list z 4. augusta 2006, čj. 2587/2006.

⁶ Obežný list z 3. septembra 2008, čj. 4319/2008.

⁷ Porov. *Schematismus Prešovskej gréckokatolíckej metropolie 2008*, Prešov, 2008, str. 431.

baziliánov, ale dokonca aj SUSPENDOVANÍ z kňazstva, pričom menovaní nikdy neobdržali o svojom vylúčení z baziliánskeho rádu, ani o svojej údajnej suspendácii (pozbavení kňazstva) nijaký dekrét a ani o zločine, pre ktorý by na nich mali byť tieto veľké tresty uvalené. Timkovičovci sa o svojej údajnej suspendácii z kňazstva celí prekvapení náhodne dozvedeli práve z daného hore menovaného schematizmu. Faktom je, že publikované je napísané – a čo je napísané, to sa považuje za pravdu, a to o to viac, že to napísal arcibiskup-metropolita. I napriek tomu, že otcovia Timkovičovci neboli suspendovaní a ani neboli vylúčení z baziliánskeho rádu, a ani nijaký zločin nespáchali, všetci si o nich myslia, že boli suspendovaní a vylúčení... pre «ťažké zločiny, o ktorých zrejme neradno ani hovoriť...».

To, že sa v *Schematizme Prešovskej gr. kat. archieparchie* na rok 2008 nejednalo o nejaký náhodný omyl, či tlačovú chybu, dokazuje *Schematizmus Prešovskej gr. kat. archieparchie na rok 2014*, kde na str. 283-284 je tak isto publikované, že vraj obaja oo. Timkovičovci boli suspendovaní z kňazstva už v r. 2006...

Takto sa arcibiskup Ján Babjak, SJ, pomstil o. Jozafátovi Vladimírovi Timkovičovi, OSBM a aj jeho rodnému bratovi o. Gorazdovi Andrejovi Timkovičovi, OSBM – ktorého previnenie spočívalo asi len v tom, že bol pokrvným svojho brata, ktorý odmietol písať do Vatikánskeho rádia pod menom o. Jána Babjaka...

— *Jaáá si to zapamätaám, bratček. Zapamätaám...!*

Arcibiskup-metropolita **Ján Babjak, SJ**, mal dobrú pamäť na zlé, a to i napriek varovaniam mnohých sv. Cirkevných Otcov o záhube *zlopamjatlivých*. Ján Babjak napriek svojej dobrej pamäti však zabudol, že s pribúdaním rokov a trestov uvalovaných na Timkovičovcov pribúdali, alebo lepšie povedané, ubúdali aj jeho roky, roky jeho života a arcibiskupovania. Nekonečne spravodlivý Hospod' Boh – Stvoriteľ má pamäť ešte lepšiu ako ľudia-stvorenia a okrem toho je večný.

Pomsta jezuitu Jána Babjaka bola «sladká», a za jeho pomstychtivú aktivitu by sa nemusel červenat' ani sám vyššie spomínaný gróf Monte Cristo z cirkevne odsúdeného Dumasovho románu s tým rozdielom, že Monte Cristo sa mstil na ľuďoch, ktorí mu skutočne strašne ublížili, avšak Ján Babjak sa až do konca svojho života mstil zato, že sa niekto nenechal ním využiť a nepísal mu články, pod ktoré by sa on podpisoval do vysielania Vatikánskeho rozhlasu a bral za nich peniaze (*Radio Vaticana*).

Skoro štvrtstoročie po incidente o Vatikánske rádio (z r. 1993), pred Veľkým pôstom v r. 2015, Timkovič zo svojej vlastnej iniciatívy emailom navrhol arcibiskupovi-jezuitovi Jánovi Babjako- vi, aby sa po ľudsky stretli v Prešove v rezidencii biskupa na Hlavnej ulici a vzájomne sa normálne porozprávali. Timkovič navrhoval, aby staré krivdy nechali na milosrdenstvo Božie (nie na Božiu spravodlivosť, ale na milosrdenstvo Božie), zabudli na všetko popáchané v minulosti a začali odznova – v prítomnosti, s tým že oboch oo. Timkovičovcov Babjak prijme do aktívnej pastorácie a prideli im plat zo štátneho rozpočtu – ako ostatným kňazom. Timkovič navrhoval, aby sa staré krivdy vôbec nikdy nespomínali, lebo minulosť sa už ovplyvniť nedá, budúcnosť sa dá len nieisto plánovať, a jediné, čo je ovplyvniteľné, je prítomnosť. Arcibiskup Ján Babjak sa vyjadril, že je mimoriadne zaneprázdnený a s o. Jozafátom Vladimírom Timkovičom, OSBM sa chcel stretnúť až po mesiaci a pol (v pondelok strastného-veľkého týždňa) – «keď Timkovič využije čas Veľkého Pôstu na pokánie za svoje hriechy» a s o. Gorazdom Andrejom Timkovičom, OSBM sa odmietol stretnúť – vôbec nechcel stanoviť nejaký konkrétny deň stretnutia... Timkovič tak skoro 25 rokov po incidente o Vatikánske rádio podal symbolicky ruku na uzmiernenie, ale táto ruka prijatá od arcibiskupa Jána Babjaka, SJ, nebola... Preto Timkovič následne zrušil arcibiskupom plánovaný deň stretnutia, ktorý bol aj tak neistý výsledkom, lebo arcibiskup v emailoch naďalej vystupoval ako niekto, komu bolo Timkovičom veľmi ukrivdené a ako- by Timkovič bol nejaký *hulvát*... Timkovič sa v následnom emaily vyjadril, že keďže sa obaja neve- dia dohodnúť počas spoločnej cesty životom, asi bude musieť celú vec vyriešiť sám Hospod' Boh po smrti jedného z nich, lebo k uzmierneniu medzi dvomi ľuďmi sú potrební dvaja ľudia... A tak to aj zo- stalo... Arcibiskup Ján Babjak ani po 25 rokoch vojnovú sekeru nezakopal – i keď už nemal s kým bojovať...

o. Jozafát Vladimír Timkovič, OSBM

7. júla 2015, Košice, Slovensko

www.spravy.narod.ru